

Ret og Frihed

Nr. 26

Udgivet af Retsliberalt Forum og Retsforbundet i forening

AUGUST 2025

Indhold

- s. 3. Debatoplæg
- s. 4. Retsliberalisme og georgisme
- s. 6. Boganmeldelse
- s. 7. Retsstatskommentarer til aktuelle forhold
- s. 8. Fri proces for alle
- s. 9. Gave til nye pave
- s. 10. Værdistigninger
- s. 10. J.L.Bjørner: Et kort uddrag af hans skrifter
- s. 11. Forslag til forklaring af Retsforbundets politik
- s. 13. Korte citater fra avisartikler
- s. 14. Foreningsoplysninger

FULD GRUNDSKYLD,

så vi og vores børn også har et sted at være og kan nyde vort arbejdes frugter.

PERSONLIG FRIHED OG STATSMAGTENS BEGRÆNSNING,

så vi alle sammen kan få lov at være os selv.

FRIHANDEL,

så alle lande bedre kan klare sig selv og jordens resurser udnyttes optimalt.

Indledende klumme

v/ redaktionen.

Når folk opdager "Retsforbundet" og sætter sig lidt ind i tankegangen, synes mange, at det er retfærdigt, at jorden og dens resurser er almeneje, som alle bør have lige adgang til at bruge mod at betale deres grundSKYLD. Også tanken om, at arbejdets frugter bør tilfalde dem, som udfører arbejdet (og ikke staten gennem beskatning) findes retfærdig.

Men – trods denne indrømmelse – handler det næste spørgsmål, som vi ofte får, om, hvorfor vi overhovedet gider bruge vores tid og energi på en "tabersag".

Disse to selvmodsigende udsagn kan faktisk sammenfattes omtrent som Jens Otto Krag gjorde det i sine erindringer, hvor han skrev, at Retsforbundets politik var rigtig; men politisk uigennemførlig.

At dette er et faktum, har vi retsstatsfolk også lært på den hårde måde. I henved 100 år har Retsforbundet forsøgt at skaffe sig indflydelse ved at arbejde som politisk parti, uden at det har ført til noget nævneværdigt.

Socialisterne ville ikke hjælpe os, fordi vi var "liberale" og ikke ville konfiskere produktionsmidlerne. Og vi ville heller ikke lade arbejderne "arbejde efter

evne og modtage efter behov" – selvom såvel "evne" som "behov" skulle defineres og fastsættes af den gode og alvidende folkestat.

Og de borgerlige ville ikke hjælpe os, fordi fuld grundskyld ville omfordele de ufortjente rigdomme og dermed destruere den politiske magt, som pengene giver. Deres politik er – når det kommer til stykket – i virkeligheden mest at fastholde de velaflygtes privilegier.

Kun få synes således interesserede i at gøre Danmark til et mere retfærdigt sted og sikre, at vi alle får vores retfærdige andel af de fælles resurser og det fulde udbytte af vores arbejde eller investering i produktionen.

At vort arbejde som politisk parti således kuldsejlede skyldes desuden også selve "partiideen" som sådan. For at agere som politisk parti, måtte vi tage stilling til alt mellem himmel og jord. NATO, EU, atomkraft osv. osv. Hvilket naturligvis førte til, at vi splittedes i fraktioner over spørgsmål, som var hovedsagen uvedkommende.

Lidt ligesom dengang en forening mod slaveriet i USA i 1850'erne vedtog, at man lige så godt kunne tage to andre gode sager med i programmet, nemlig afholdssagen og kvindernes stemmeret. Og så var det hele ødelagt – tiden gik med at skændes om spiritus og valgret og hovedsagen forsømt.

Til sidst stod Retsforbundet med ryggen mod muren. Kassen var tom og der var 26 medlemmer.

I stedet for at give op valgte vi at tænke nyt og reorganisere. Det blev til en besindelse på fundamentet – så bygningen stod mere sikkert. Derfor arbejder vi nu som en forening og koncentrerer os om grundideerne, som er det, vi udelukkende vil agitere og oplyse om. Og så rejste vi penge gennem fonde og oprustede vort blad "Ret og Frihed".

Forestillingen om at få politisk indflydelse blev altså lagt i skuffen og afventer, at vi eventuelt får et femcifret eller sekscifret medlemstal. Ideen må vinde tilslutning. Vi kan ikke "skyde genvej" ved at antage døgnets synspunkter.

Omlægningen har ført til, at vi nu er 90 medlemmer og har 793 modtagere af "Ret og Frihed". Selv om vi således stadig er en fuldstændig ubetydelig faktor, er "kurven" dog vendt.

Og at vi nu er en forening åbner mulighed for, at enhver, som har sympati for sagen, kan bidrage. Det kan ske på alle niveauer af engagement. F.eks. ved at bede om at få dette blad gratis eller blive medlem for 100 kr. om året. Og så er det OK samtidigt at være medlem af andre partier, netop fordi vi arbejder som en forening. Og det er også OK at støtte uden at være speciel aktiv. Men naturligvis kan du engagere dig yderligere, som du ønsker.

Nye medlemmer og nye abonnenter giver de mere aktive mod på arbejdet.

Og årsagen til, at det er vigtigt, er ikke Retsforbundets eksistens i sig selv. Den er irrelevant. Men årsagen er, at der er tegn i sol og måne på, at den stigende ulighed og uretfærdighed fører til stigende uro og politisk ustabilitet i både Danmark og i verden.

I sådanne krisetider er en af de største risici, at panik, uvidenhed og egoisme bliver såvel de brede massers som mediernes og vore gennemsnitspolitikeres bevæggrund. Det fører let til katastrofale fejlslutninger eller til, at de forkerte "redningsmænd" gives (eller tager) nærmest absolut magt.

Sygdommen er let at få øje på. Kuren er ikke kvaksalveri; men – som altid, når vi ønsker en bedre verden – frihed og retfærdighed.

Begrebsafklaring:

De natur- og samfundsskabte værdier omfatter ikke kun jord/beliggighed; men også andre begrænsede resurser, der ikke kan "fremstilles" og som derfor får værdi, når der ikke længere er "nok", f.eks. mineraler mm. i undergrunden, fisk i havet, radiofrekvenser, rent drikkevand, vind- og solenergirige positioner, havområder til lakseopdræt mm., plads til satellitter (f.eks. i den stationære bane) osv. osv. Altså alt det, som i privateje får monopolkarakter.

For ikke at skulle nævne alt dette hele tiden, gøres opmærksom på, at udtrykkene "jordrente" og "grundskyld" (eller resurserente og resursskyld) som regel må forstås som omfattende alt det ovennævnte – hver gang de nævnes i dette blad.

Redaktionen beklager, at skribent i nr. 24 Uffe Jensen fejlagtigt blev til Uffe Madsen.

Redaktionen har besluttet at lave et nyt fast punkt i hvert nummer: **"DEBATOPLÆG"** på max. ca. 1. side, som vi håber nogen vil kommentere på i næste nummer. Desuden inviteres alle til at komme med nye DEBATINDLÆG.

Medlemsskab af Retsforbundet er for alle med sympati for sagen

Vil du være medlem af Retsforbundet, er det OK (set fra vores side) samtidigt at være medlem af andre partier, da vi arbejder som en forening med oplysning og argumentation.

Og det er også OK, hvis du som medlem "kun" vil støtte uden at være speciel aktiv.

Medlemskab koster 100 kr. pr. år. Husk at anføre, at det er kontingent og navn, adresse og/eller mail.

Indbetaling af kontingent sker til:
MobilePay 468370 eller konto 8401-1133489

NB, ER du ikke parat til det, så kan man "nøjes" med at bestille "Ret og Frihed" gratis pr. mail eller post. Send en mail til retsforbundet@mail.dk med de fornødne oplysninger.

Du kan også bestille "Ret og Frihed" og melde dig ind via vores hjemmeside, som let kan googles.

DEBATOPLÆG:

Den amerikanske uafhængighedserklæring og Retsforbundet.

Af Per Møller Andersen

Næste år – 4. juli – er det 250 år siden, den amerikanske uafhængighedserklæring blev underskrevet. Det skal nok blive fejret 'over there', og mon ikke vi i Danmark deltager i festlighederne?

Men er Retsforbundet klar til at udnytte denne begivenhed? Kan vi bruge denne til at starte en debat om vores idégrundlag?

Erklæringens indledende ord vil blive oplæst – og det vil måske blive nævnt, at de danner grundlaget for den amerikanske drøm. De lyder i dansk oversættelse:

“Vi anser disse sandheder for selvindlysende, at alle mennesker er skabt lige, at de af deres Skaber er givet visse umistelige rettigheder, og blandt disse er retten til liv, frihed og stræben efter lykke.”

Det lyder så flot – og det er måske derfor, at man ikke tænker over, hvad der faktisk står.

Den tanke, at alle mennesker er født lige, som Jefferson betegnede som selvindlysende, var – og er – ikke spor selvindlysende. Historien bekræfter det modsatte. Men dette er ikke emnet her.

Ret til liv, frihed og stræben efter lykke.

Hvad menes med retten til liv? At du rent faktisk har ret til at leve? Eller blot at du ikke må slås ihjel?

Menes der ret til at leve, hvilket jeg forudsætter, må der nødvendigvis følge noget med, nemlig ret til at kunne leve dette liv. Og den første forudsætning for dette er vel, at man har et sted at være, – et sted at sætte sine fødder. Mennesket er et landdyr, og vi er tvunget til at leve på og af denne jord. Den næste forudsætning er så, at man skal have et sted, hvor man kan skaffe sig de for livets opretholdelse nødvendige fornødenheder, føde, klæder, ly for vejret etc.

Men dette glemte Jefferson! Eller var det en forglemmelse? Jefferson må have vidst, hvorfor han var i Amerika. Der var ikke plads i det gamle land, eller rettere, alle pladser var optaget. Han kunne måske have skrevet *ret til liv, frihed og den til livets opretholdelse nødvendige plads?*

Hvad skal vi med ret til *stræben efter lykke*? Hvad skulle hindre dig i dette, når du har både liv og frihed? Ja, lige bortset fra, at du mangler den nødvendige plads, som du ikke fik ret til. Og da Jefferson ikke kunne give dig denne ret, måtte han finde på noget andet. Treklangen skulle bevares.

Retten til livet: Hvem vil mon mene, at man kan sige dette til den hjemløse? Til den filippinske au pair? (jvf. Reservatet) Til alle de mennesker verden over, som er frataget muligheden for at forsørge sig selv, da det nødvendige grundlag herfor, jorden, er ejet af andre, og i stor udstrækning uden at blive brugt? For ikke at tale om den irske hungersnød omkring 1850, som reducerede den irske befolkning fra 8 mio. til 3 mio. indbyggere. 1 mio. døde af sult, resten blev eksporteret eller emigrerede frivilligt, og dette samtidig med, at Irland eksporterede fødevarer, som jo retfærdigvis var ejet af andre. Ejendomsretten måtte opretholdes.

Frivillige bidrag

Bidrag til Retsforbundet fra såvel medlemmer som andre modtages med tak og kan indbetales til MobilePay 468370 eller konto 8401-1133489. Retsforbundets budget (bidrag fra grundkapitalen) dækker de nødvendige driftsomkostninger. Gaver går derfor udelukkende til øget udadrettet virke.

Bidragydere nævnes med navn og sted, medmindre der anføres "Anonym"

Der er siden sidst modtaget flg. bidrag:

Kim Holm, Assens 200 kr.,
Jørgen Lybecker Slot, Ballerup 400 kr.,
Uffe Jensen, Snejbjerg 500 kr.
Toldkontrollør Niels Noak Gungårds og hustru Elly Tarp Gungård, f. Svarres Fond: 6.538 kr.

I alt 7.638 kr. TAK

Retsliberalisme og georgisme

v/ Thorkil Sohn

Retsliberalisme og georgisme er ikke det samme. Det er to anskuelser, der nærmer sig et retfærdighedsbegreb fra to forskellige udgangspunkter. Og de ender derfor kun i nogen grad samme sted.

Og kan derfor, om ikke forenes, så alligevel trives sammen i partiet Retsforbundet.

Georgismen tager især sit udgangspunkt i fællesskabets rettigheder og beskytter samfundet mod den enkeltes urimelige privilegier.

Retsliberalismen (retsmoralen) tager især sit udgangspunkt i individets rettigheder og beskytter den enkelte mod samfundets overgreb.

Georgismen lægger hovedvægten på, at det er SAMFUNDET, der skal indkassere jordrente fra brugerne (i stedet for at beskatte løn og produktion) og forvalte disse mange penge til fælles bedste på alles vegne. Altså: vort land skal gøres til en slags fælles firma med Folketinget som "jordrentebestyrelse".

Først når jordrenten tilflyder samfundet (dvs. staten), beskyttes samfundet mod ENKELTPERSONERS tyveri af samfundets fælles jordværdier. Så tilflyder disse penge nemlig ikke længere uhindret private – som slet ingen nytte gør til gengæld; men alene snylter på jordrenten. STATEN bliver således vores "bestyrer", der sørger for, at værdien af de fælles resurser bliver brugt til "gode formål." Og det bliver en partipolitisk kampplads, hvor og hvad disse formål er.

Retsliberalismen lægger vægten modsat. Det er ENKELTPERSONERNE, der skal sikres mod SAMFUNDETS overgreb.

Da jorden og dens resurser tilhører alle i lige dele og da arbejde og anvendelse af arbejde ikke stjæler noget fra nogen, er det enhvers ret at få sin brøkandel af den samlede jordrente og at beholde sit arbejdsudbytte og udbyttet af sit indskud af kapital til arbejdsprocessen.

Og enhver har krav på den frihed, der ikke krænker andres ret og frihed. Vi skal altså beskyttes mod politikernes trang til at bestemme, hvad der tjener os

bedst ved at ville "hjælpe og værne" os alle sammen (mod os selv?) og forhindre os i at gøre noget "dumt/forkert".

INDIVIDET bliver således det centrale og samfundets opgave bliver først og fremmest at gøre ret og skel, herunder at administrere opkrævningen af jordrente og "dividere" den med antallet af personer.

De to anskuelser modificeres dog ofte, så de nærmer sig hinanden.

Retsliberalister anerkender nemlig (lidt "georgistisk"), at en del af den fulde grundskyld må anvendes af staten forud for uddelingen til alle - men kun til nøje fastlagte fællesopgaver, der er nødvendige og i alle interesse. F.eks. retspleje, forsvar, infrastruktur, beredskab i nødsituationer mm. En masse andet, som ikke opfattes som værende i alles interesse, f.eks. biblioteker, videregående undervisning, kultur, tilskud til diverse formål, forskning osv. osv. mener retsliberalister klares bedre gennem frivillig samvirke blandt interesserede.

Og georgister kommer lejlighedsvis (lidt "retsliberalistisk") i tvivl om flertallet i Folketinget nu også retmæssigt kan anvende grundskylden helt som de vil, f.eks. til oplagte særinteresser, som har vælgertække. Og udvikler derfor en tese om, at den kun må anvendes til "naturlige fællesopgaver".

Den nærmere definition af hvad, der er i "alles" interesse eller "naturlige" fællesopgaver, kan selvsagt føre til uenigheder hos begge grupper.

Fælles for de to anskuelser er det meget vigtige, at den blotte opkrævning af jordrenten gør jorden "fri". Så er der nemlig ingen fordel ved at eje jord, som man ikke har brug for – og dermed får alle mennesker en lige mulighed for at få et sted at bo og virke. Det er et hovedpunkt i bekæmpelsen af **ulighed**.

Men det er ikke nok til at sikre **retfærdighed**. Det kræver yderligere, at jordrenten tilhører os alle og at arbejdets frugter ikke stjæles gennem beskatning o. lign.

Pragmatisk vej.

Nogle retsstatsfolk mener, at vi bør starte "georgistisk". Og så vil vi – efterhånden som betaling af grundskyld til staten afløser skat og afgifter på løn og produktion

- "automatisk" bevæge os i retning af større og større personlig og økonomisk frihed og ansvarlighed og få tillid til, at vi kan klare mange ting selv, som i dag klares af staten. Dermed vil behovet for en "velfærdsstat" svinde ind og vi vil nærme os den meget mindre stat, som retsliberalister ønsker sig.

Omvendt, hvis man "starter" med den retsliberale "minimalstat", så vil folk flygte væk i rædsel, fordi de fleste er dybt afhængige af velfærdsstaten. Vi kan ikke klare os selv, når halvdelen af vores penge opkræves af staten. Og det har gjort os til tryghedsnarkomaner, så vi ikke tør tro på, at vi kan undvære staten til at sørge for os.

De to anskuelser kan føre til forskelligt ordvalg i debat og argumentation.

Jeg tror, det er vigtigt, at alle vi retsstatsfolk forstår disse to anskuelser og gør os klart, at det kan føre til forskellige måder at argumentere på.

I den daglige agitation kan man derfor "angribe" på forskellig måde, alt efter den sammenhæng man taler ud fra og ind i.

Man kan f.eks. fokusere på:

- at jordrentens inddragelse (fuld grundskyld) giver alle adgang til et sted at bo og virke.
- at den samlede jordrente tilhører os alle sammen.
- at jordrentens inddragelse og skatternes afskaffelse skal gå hånd i hånd
- at jordejerne under det nuværende system, "tjener" penge mens de sover
- at statens opgaver er begrænsede
- at staten ikke må opkræve skatter; men skal "leve af" grundskyld
- hvordan den nuværende symptombehandling ikke går til ondets rod
- hvordan mange nutidsproblemer skyldes det politiske kvaksalveri.

I den forbindelse kan man af og til finde det hensigtsmæssigt at bruge andre udtryk end de korrekte, som er **fuld grundskyld/resursskyld** og **jordrente/resurserente**. De to første angiver tydeligt, at der ikke er tale om en skat; men om en "skyld", dvs. retmæssig betaling for en fordel til dem (det er os alle sammen), som stiller denne fordel til rådighed. Og "jordrente/resurserente" angiver, at der ikke er tale om arbejds løn eller kapitalrente; men om et merudbytte, som skyldes "stedet"

Man kan dog – i bestemte aktuelle sammenhænge – bruge andre ord, f.eks. "arbejdsfri beliggenhedsgevinster", "samfundsskabte værdistigninger" at "skatterne skal afløses af grundskyld". Det skal dog gøres med omtanke.

"Jordrentebeskatning" og lign. vil jeg personligt fraråde. Man spørger uvilkårligt: "med hvilken %-sats?" Vi vil ikke beskatte jordrenten - vi vil inddrage den. Konfiskere den.

Princippet går ikke ud på at indføre nogen enkeltskat, det tilsigter så vidt muligt ophævelse af alle skatter. Ordet skyld, udtrykker netop, hvad det kommer an på at fremhæve.

Derfor rummer det amerikanske udtryk for jordrentens inddragelse "singletax" også problemer. Men har dog det forsonende over sig ("singletax" betyder "eneste skat"), at det antyder, at alle andre skatter på arbejde mv. bortfalder.

Til slut: Den hele argumentationsmåde kan måske sammenlignes med, at man, da man skulle argumentere for slaveriets ophævelse, ligeledes kunne bruge forskellige udtryk, f.eks. tale om alle menneskers ligeret, den grusomme behandling, slaverne fik, at økonomien ville blive bedre uden slaveri, at moralen forrædes, at slaveriet var ukristeligt osv. Og bruge andre ord end slaveri, f.eks. racediskrimination, fordomme, egoisme osv. osv. Men man skulle naturligvis også dengang være varsom med ordvalget.

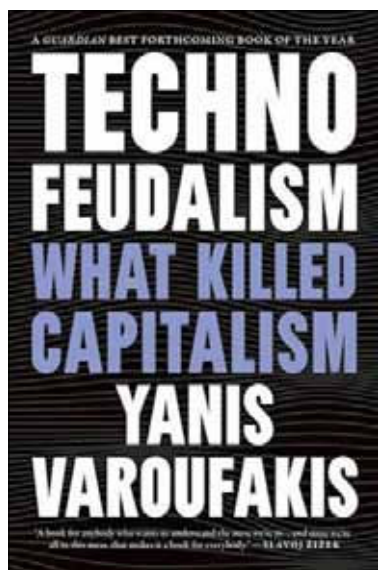
Et andet problem var dengang, om man skulle kræve "alt eller intet". I praksis ophævede mange lande først slavehandelen og lod selve slaveriet bestå i en årrække. Lignende forhold kan tænkes mht. vores ideer. Er en delvis inddragelse af grundskylden en fordel eller ej?

Yanis Varoufakis,¹
Techno Feudalism
- What Killed Capitalism.
Penguin Random House, 2024.

v/ Per Møller Andersen

Du husker måske Varoufakis, økonomiminister i Syrizas socialistiske regering i 2012, som under den græske gældskrise kørte til EU møder på motorcykel?

Gældskrisen, og forsøg på løsning af denne, har han beskrevet i bogen: *Adults in the Room* fra 2016. I bogen *Samtaler med min datter* fra 2017 forsøger han at beskrive kapitalismen for sin datter, og i denne, *Techno Feudalism*, besvarer han sin fars spørgsmål: Hvordan vil kapitalismen ende – og hvad vil erstatte den?

**Feudalisme-
kapitalisme -
techno-feudalisme:**

Oprindeligt lå rigdom og magt hos ejerne af jord; med industrialiseringen overgik denne rigdom og magt til kapitalisterne;

Efter 2008 er denne rigdom og magt overgået til ejerne af 'cloud capital': cloudalister eller internetgiganter².

Jordejernes indkomst kom fra jordrenten, kapitalisternes fra profit, og internet giganterne igen fra jordrente. I modsætning til traditionelle kapitalister genererer internetgiganter ikke profit ved at sælge varer eller tjenester. I stedet kontrollerer de adgangen til platforme, hvor økonomiske transaktioner finder sted, ligesom tidligere jordejerne kontrollerede adgangen til jord.

I denne model er virksomheder og endda traditionelle kapitalister blevet vasaller – afhængige af internet

giganternes platforme for at nå forbrugere, reklamere for produkter og drive forretning. Samtidig er almindelige mennesker blevet reduceret til digitale trælle, der leverer gratis arbejdskraft i form af datagenerering, indholdsskabelse og online engagement, som alt sammen genererer indkomst til internetgiganterne.

Varoufakis viser utvetydigt i denne bog, at han har forstået jordproblemet:

“Eksklusivt ejerskab af jord er en klassisk magtkilde. For mere end 3.000 år siden fejede dorerne ned fra nord på den græske halvø. Fordi de havde våben af jern, som mykeierne manglede, overtog de den gode jord. Da de først havde den, opnåede de magt over dem, der havde mistet den, og indtil for nylig var det den præcise kombination, der bestemte, hvem der gjorde hvad mod hvem, hvem der havde magt, og hvem der skulle adlyde. Dette var feudalisme. Men så kom kapitalismen, ridende på kapitalens helt nye evne: magten til at befale.”³

Herefter følger et afsnit om kapitalen som magtfaktor, *Commanding Capital*, hvor Varoufakis beretter om Mr. Peel⁴, som i 1829 sejlede til Australien med 3 gode skibe, lastet med 300 arbejdere, mænd, kvinder og børn, såkorn og anden nødvendig kapital samt 50.000 £ i kontanter. Hans formål var at danne en ny koloni på 1.000 km² jord, som kolonimagten på hans vegne havde taget fra de indfødte.

Men straks efter ankomsten kunne planen ikke gennemføres. Årsagen var helt uforudset af Peel; han havde ventet dårligt vejr, svigtende høstudbytte og problemer med de indfødte, men var overbevist om, at hans medbragte arbejdere, kapital og penge kunne overvinde dette.

“Men ak, som Karl Marx spøgefuldt sagde årtier senere: Han havde glemt at medbringe kapitalisme. Der skete noget uventet: Hans arbejdere forlod ham. De anskaffede sig simpelthen jord i det omgivende område og skabte deres egen forretning.

Overgangen fra feudalisme til kapitalisme var i bund og grund et magtskifte fra jordejere til kapitalejere. For at

dette kunne ske måtte befolkningen først miste retten til jord.”⁵

I sidste afsnit beskriver han et *another now*, et anderledes nu; et forslag til et socialistisk samfund. Men dette skal man være socialist for at læse. Dog nævner han også her ejerskabet over jorden som den grundlæggende årsag til både feudalisme og kapitalisme og den tilhørende magt.

Dette er ret beset ikke en anmeldelse af bogen, men en anmeldelse af Varoufakis. Hvordan kan

han se og beskrive den primære årsag til ufrihed og undertrykkelse af de mange – og alligevel fokusere på det sekundære?

Bortset fra dette er bogen læseværdig; den redegør for de udfordringer, fremtiden bringer, en fremtid hvor vi alle er frivillige eller ufrivillige bidragydere til de nye magthavere.

Og vi kan overveje, om vores forslag om at inddrage jordrenten også vil kunne løse disse udfordringer?

1. Professor i Økonomi ved universitetet i Athen.

2. Jeg kalder dem internetgiganter i mangel af bedre ord; dem, der ejer 'kapitalen' i 'skyen'. Det er naturligvis Facebook, Google, Apple, Twitter, TikTok, etc. Der er dog også alle de mindre, kendte som ukendte.

3. P. 58 ff. Min oversættelse

4. Se også www.bibliotek1.dk: How Australia was Colonized.

5. P. 60, 61. Min oversættelse.

Retsstats-kommentarer til aktuelle forhold.

Indlæg v/ Ebbe Nygaard

Hvordan virker skat og moms, som vi kender det i dag.

Det er dyrt at være fattig – også selv om man får en lønstigning.

Hvis f.eks. en tømrer får 200 kr. i timen og får en lønstigning på 15 % (30 kr.), så skulle man tro, at han kunne "bytte arbejdskraft lige over" med en anden håndværker, som han har brug for, f.eks. en elektriker.

Virkeligheden er en anden. Af lønforhøjelsen på 30 kr. tager skat de 15 kr. Indtægtsforøgelsen slår kun halvt igennem. På udgiftssiden slår den mere

end fuldt igennem. Nu skal vores tømrer betale elektrikerens 30 kr. mere + moms, i alt 37.50 kr. mere pr. time.

Vi er nu ad den vej kommet derhen, at en tømrer, der tjener 200 kr. i timen og har 100 kr. tilbage til sig selv, må betale en elektriker med ca. 500 kr. pr. time inkl. moms – dvs. han kan bytte 5 timers arbejde med 1 time.

Vi rammes især hårdt, hvis vi f.eks. vil bygge et hus. Den samlede pris indeholder jo både de høje timelønninger og moms på både løn og materialer. Da det som regel lånefinansieres, bliver det en "skat" til bankerne, som betales i store månedlige ydelser over måske 30 år.

Fri proces for alle

Af Ole Petersen, Stationsvej 79, Vordingborg.

Det er ikke alene de tre imperators ageren – Putin, Trump, Xi – der er med til at fremkalde bekymring blandt borgere rundt om i verden for demokratiets beståen samt om, hvad der er ret og timelighed; i vores egen lille danske verden føler flere også, at deres retsfølelse krænktes dybt.

Her i foråret kom det f.eks. frem i pressen, at politiet bevidst henlægger sager for ”mindre” forbrydelser, fordi der mangles ressourcer til at løse opgaverne. Beløb på op til 100.000 kr. kan betjente blive pålagt ikke at efterforske. Men tilbage står da et offer, som ikke får den hjælp, der skulle være der!

Det er også kommet frem, at et af Danmarks største transportfirmaer i byggebranchen, SCT, har truet kritikere af deres måde at varetage deres arbejdsopgaver på til tavshed.

Civilingeniør Niels Trap medvirkede i februar som ekspert i en udsendelse i TV 2 – Operation X – hvor der blev rejst kritik af SCT, fordi det kunne konstateres på stedet, at der lå byggeaffald på markerne, som *transportfirmaet CST* havde bragt derud, f.eks. el-ledninger og mursten, hvilket kommunen ikke havde givet tilladelse til.

Efter at have været på stedet ved Esrumgaard i Nordsjælland og set den ene lastbil efter den anden fra CST læsse masse af affald af, gik enhedslistens miljøordfører, Leila Stockmarr, videre med denne sag, bl.a. på et udvalgs møde på Christiansborg og ved opslag på Facebook, og bebrejdede *transportfirmaet CST, at det havde dumpet ”forurenede jord fyldt med byggeaffald”* ud på marker. Leila Stockmarr påpegede desuden, at dumpningen skete på et sted, hvor der kun 8 meter derunder befinder sig et stort vandreservoir.

Både civilingeniør Niels Trap og MF’er Leila Stockmarr har efterfølgende modtaget en mail fra miljødirektør i den store transportvirksomhed SCT, Kristian Lund Johansen, hvori han kræver, at hvis de ikke dementerer deres udtalelser, så ”vil vi udtage en stævning for injurierende udtalelser”!

Det skal nævnes, at Kristian Lund Johansen i sin skrivelse ikke har påpeget, hvad der er forkert i den rejste kritik

af firmaet, alene at der er sat spørgsmålstejn ved SCT’s overholdelse af miljølovgivningen – på trods af at det er tydeligt, at der er tale om byggeaffald, firmaet har læstet af.

Det skal også frem, at Kristian Lund Johansen sidder i Moderaternes hovedbestyrelse og vel derfor naturligvis skulle gå aktivt ind for at overholde eksisterende lovgivning end bare at true sig til ”sandheden”.

Et firma, der i 2024 omsatte for 800 millioner kroner, kan sagtens tillade sig at føre en retssag, hvorimod ”almindelige mennesker” kan have vanskeligt ved at afse penge til at forsvare sig mod et sagsanlæg. Den form for skævvridning i en retsstat, hvor den stærke kan tryne den svagere, kan ikke være rigtig!

Det har fra Retsforbundets stiftelse i 1919 været vores holdning, at staten skal sikre den enkeltes frihed og retssikkerhed, og derfor skal alle borgere kunne føre fri proces!

”Jamen, vil retssystemet så ikke bryde sammen, hvis alle bare får lov til gratis at anlægge en retssag, også selv om det angår bagateller?”, kan der bekymret indvendes.

Se, det tror jeg ikke vil ske, for når alle vil kunne få fri proces, så vil mange, der nu påfører andre krænkelse, helt naturligt passe på, hvad de foretager sig ... for man kunne jo blive stævnet og dømt til at skulle betale både sagsomkostninger og erstatning til modparten!

Fri proces vil efter min overbevisning kunne være med til at højne ansvarsfølelsen og respekten for hinanden – og i sidste instans vel også være med til at styrke demokratiet.

Hvis det skulle være glemt, så skal det lige nævnes, at Retsforbundet var det parti, der som det første i Danmark skrev i sit partiprogram, at forureneren af naturen skal betale, hvad det koster at genoprette skaden! – og det er stadigvæk vores holdning!

Retsforbundet sender boggave til den nye Pave Leo XIV

v/redaktionen

Boggaven var Henry Georges "The Condition of Labor", der var formet som et åbent brev til pavens navnebror LEO XIII (Pave 1870 – 1903). Årsagen til udgivelsen var de meget skarpe angreb, som denne pave havde rettet mod Henry Georges ideer.

Bogens titel på dansk er "Arbejdets Kår", hvilket af nutidsmennesker nok bedst forstås, hvis vi omskriver til "Arbejdets vilkår". Bogen (dvs. det åbne brev) er sidenhen trykt i ca. 5 millioner eksemplarer på utallige sprog.

Herunder bringes følgebrevet på dansk og let forkortet. Der afsluttes med Henry Georges indledning af bogen, direkte stilet til paven.

Til Hans Hellighed Pave Leo XIV,
Apostolsk palads
00120 Vatikanstaten

Allerhelligste Fader.

Tillykke med Deres Helligheds udnævnelse til den øverste jordiske leder af Den Hellige Katolske Kirke.

Jeg tillader mig at henvende mig til Deres Hellighed på vegne af "Danmarks Retsforbund", da vores ideer er inspireret af den amerikanske socialøkonomiske tænker Henry George.

Han skrev bogen "Arbejdets Kår (vilkår)" som et åbent brev til pave Leo XIII, som Deres Hellighed har valgt som navnebror.

Og jeg tillader mig at antage, at fordi pave Leo XIII havde et særligt fokus på sociale problemer, kan det være en af grundene til, at Deres Hellighed tog samme navn.

De forhold og løsninger, som Henry George dengang gjorde opmærksom på overfor både pave Leo XIII's og offentligheden, er stadig relevante i dag – hvis sociale problemer skal afhjælpes på en retfærdig og varig måde i overensstemmelse med både moralloven og principperne i den kristne tro.

Jeg håber Deres Hellighed finder bogen relevant og brugbar, og at den kan bidrage til den store sociale opgave, det er, at afhjælpe nød og fattigdom. En opgave, som det må være både kirkens og alle kristnes pligt at bidrage til.

Vedlagt som gave: "Arbejdets Kår" af Henry George

Med ærbødighed

Thorkil Sohn, sekretær for Danmarks Retsforbund

Bildtsvej 26, DK 6950 Ringkøbing

Mail: thorkil.sohn@mail.dk

Til pave Leo XIII.

Deres Hellighed.

Jeg har omhyggeligt gennemlæst den rundskrivelse om arbejderspørgsmålet, som De gennem Deres kirkefyrster, ærkebiskopper og biskopper har udsendt til kristenheden.

Da dens skarpest udtalte fordømmelse er rettet mod en anskuelse, som vi, der nærer den, ved fortjener Deres støtte, tillader jeg mig at forelægge Deres Hellighed grundene for vor livsanskuelse og fremføre nogle overvejelser, som De desværre ikke har haft øje for. Den dybt alvorlige betydning, som de forhold, De omtaler, har, nemlig den fattigdom, den lidelse og gærende misnøje, der findes i kristenheden, den fare, der er for, at lidenskab vil blive uvidenhedens leder i en blind kamp mod samfundsforhold, der viser sig mere og mere utålelige, er grunden til, at jeg tager til orde.

Med ærbødighed

Henry George

Værdistigninger på jord

v/ Jørgen Ganshorn, fmd. for Retsforbundet

I gennem juli måned i år har vi fået fortalt og kunnet se, at ejendomspriserne er på total himmelflugt – specielt København med næsten 6% i gennemsnit på et halvt år, men Århus og Odense følger godt med.

Så er der selvfølgelig lokaliteter rundt om i landet, der ikke følger med i samme tempo eller slet ikke følger med. Den gennemsnitlige m² pris på Lolland er 1/10 del af prisen på Frederiksberg.

Og hvorfor ?

Murstenene koster omtrent det samme, arbejdslønnen er per overenskomst den samme, men ved lokalaftaler højere i de store byer end i provinsen.

Det forklarer bare ikke prisudviklingen!

Den skyldes højt pres på boligmarkedet, mange vil bo så tæt på arbejdspladsen eller muligheden for at vælge mellem mange arbejdsmuligheder.

Den omfattende udbygning af kollektiv trafik i de store byer har bidraget til den tendens; Metro i København, Letbane i Århus og Odense samt hurtigbusser i Ålborg. Hvem profiterer økonomisk af disse værdistigninger?

Ja umiddelbart ejerne der kan kapitalisere friværdien til øget gældsætning i sommerhuse (der for øvrigt er steget endnu mere i perioden), nye importerede biler, eksotiske rejser til skade for miljøet i hele det globale økonomiske system.

Men de virkelige vindere er banker og kreditinstitutter, der ved salg skal belåne en endnu højere salgspris og derved tjener mere uden at røre anden finger end den de skulle ved en lavere pris.

Altså: de nuværende ejere kan sidde på den flade og tjene mere end de kan ved ærligt arbejde og kreditgiverne tjener på de nye, der ikke har noget reelt valg.

Der er ingen anden vej end at inddrage en udnyttelsesafgift på de ressourcer, i dette tilfælde byggejord, til samfundet, således at alle får gavn af den infrastrukturelle og demografiske udvikling, der sker i samfundet.

J. L. Bjørner 1869 - 1954

v/ redaktionen

(Læs om J. L. Bjørner og hans hustru Signe Bjørner på <https://bibliotek1.dk/historie/biografier/danske-georgister-i-historien>)

Uddrag af ovennævnte omtale (let redigeret)

J. L. Bjørner var den mest radikale af de gamle store georgister. Selv om han stiftede sit eget firma "Trækontoret", der blev verdensomspændende og førte til rigdom og velstand, var hans stilling i den politiske kamp altid på yderste venstre fløj for ungdommen og for de besiddelsesløse.

Og Bjørner forstod ungdommen. Og forstod, at georgisme var for netop de unge.

Han skriver i sine erindringer *Dagværk*:

"Det går heldigvis hvert slægtleds ungdom, som det gik mit. Vi tror nu på fremtiden, på en tid med guld og grønne skove, som det er vor opgave at skabe. De gamle var jo nogle slemme hønisser, som bare snakkede og gik og trådte i det. Det er sandt. Enhver tids ungdom har de gamles træghed at trækkes med, foruden at de skal bryde nye baner for sig selv. Og det er de gamle, som er de "besiddende", og dem, som sidder inde med de store embeder. Hurra for de unge, som ikke er autoritetstro, thi de er pionererne, som baner nye veje."

Uddrag af J. L. Bjørnes pjeces "Frihandel eller hvad?"

Frihandlen har ingen private venner, der til egen fordel agiterer for den, for frihandlen gavner kun den enkelte i samme forhold, som den gavner andre.

Den talemåde, at "frihandel kan være godt nok; men når de andre lande nu ikke vil?" er snak hen i tågen. Ganske vist skader det også os, når vore naboer bærer sig dumt ad; men det tvinger os ikke til at opføre os som tåber. Vi bør tværtimod opføre os så meget des klogere. Vi bør rive vore toldmure ned og lade andre beholde deres, hvis de så godt kan lide dem. Dermed har vi i al fald sikret vores import og så skal nok eksporten tilpasse sig, for udlandet forærer os så sandelig ikke noget. Ønsker udlandet at sælge til os, må det finde sig i at købe hos os.... Al international handel er slet og ret varebytte eller udveksling af tjenesteydelser som mellem to stenaldermænd. De økonomiske naturlove virker ens til alle tider....

Danmark ville med sin gode geografiske beliggenhed og sine havnebyer få alle betingelser for at blive Europas store frihavn.

(Bemærkning fra redaktøren: Siden Bjørners tid har Danmark tilsluttet sig toldunionen EU, som forhindrer, at vi erklærer ensidig frihandel).

Forslag til forklaring af Retsforbundets politik

Af Uffe Jensen, (let forkortet af redaktionen)

Jord og naturressurser

skal være fælleseje. Indtjening opnået alene ved råderet over jord og resurser skal også være fælleseje.

Planeten med al dens indhold er vi alle fælles om, og al menneskelig aktivitet er afhængig af den.

Ikke desto mindre kan enkeltpersoner eller firmaer beslaglægge dele af planeten og dens resurser, så kun de kan få udbytte af den jord og de resurser de beslaglægger, og tjene en indtægt blot ved at fastholde råderet over mere jord og flere resurser end de selv har brug for.

Retsforbundet bygger på det centrale princip, at jord og resurser skal være fælleseje. Personer kan få råderet over et stykke jord og dens resurser ved at betale en lejeafgift til den fælles kasse – staten.

Det er i orden at have råderetten over jord, så længe denne lejeafgift til fællesskabet betales.

Økonomi bygger på tre produktionsfaktorer: jord/resurser, arbejde og kapital. Kapital er det, der investeres i produktion, arbejde er den indsats, der gøres for at gennemføre produktionen, jordens og dens resurser er forudsætningen for produktionen.

Det er derfor naturligt, at udbyttet fra produktionen er inddelt i tre: Kapitalrente til investor, arbejdsrente (løn) til dem, der udfører arbejdet, og jordrente (eller mere præcist resurserente), som tilfalder den, der har eneretten til den jord, som produktionen udføres på, og de resurser, som indgår i produktionen.

Al jord og resurser har en handelsværdi. Denne værdi er ikke skabt af enkeltpersoner – den er samfundsskabt.

Jorden må ikke være et handelsobjekt. Jord skal lejes, og lejens størrelse skal være afhængig af hvor økonomisk attraktivt et givent stykke jord er.

Jordrenten skal beskattes 100%. Retsforbundet

foretrækker at kalde denne skat for grundskyld (Fuld grundskyld når der er fuldt implementeret) – man betaler det man skylder for den grund man har råderet over. Det er denne grundskyld, der er lejeafgiften.

Den nuværende kommunale grundskyld bygger på et fejlbehæftet grundlag og har kun overfladisk berøring med Retsforbundets grundskyldsbegreb.

Til gengæld skal al skat på økonomisk aktivitet fjernes. Skat på lønindkomst og udbytte for virksomheder, skat på bygninger og anden menneskeskabt ejendom, skat på forbrug, såsom moms, og en underskov af afgifter, skal afskaffes.

Staten

skal kun løse de fællesopgaver, der er nødvendige for at få fællesskabet til at fungere.

Antallet af ministerier og bestanden af opgaver, som staten skal løse under politikernes kontrol, er i dag underkastet hver statsministers lyster og magtpolitiske behov.

Det påvirker skattetrykket og dermed hele samfundsøkonomien.

Retsforbundet vil arbejde for en gradvis begrænsning af disse opgaver. Staten skal på sigt kun løse de opgaver, som samfundsøkonomien og befolkningen har brug for at få løst i fællesskab.

Retsforbundets samfundsmodel vil flytte beskatning væk fra arbejdsindsats og investering. Det vil sænke det generelle prisniveau. Offentlige udgifter vil falde. Samtidig vil velfærd ikke længere være baseret på almisser. Der vil på sigt blive indført en borgerløn.

Behovet for offentlige udgifter vil falde. Det skaber grobund for at omdefinere hvilke opgaver, der skal løses af staten og dermed hvilke opgaver der skal løses i privat regi.

Personlig frihed

skal kun begrænses af andres ret til det samme.

Personlig frihed er begrænset af en lang række faktorer: straffeloven, færdselsloven, jagtloven, love om finansiel adfærd osv. Så personlig frihed er ikke

fuldstændig og skal heller ikke være det. Den skal være begrænset af hensynet til andres personlige frihed.

Ytringsfrihed og friheden til politisk arbejde, samt organisationsfrihed er gode eksempler på områder, hvor friheden skal være så ubegrænset som muligt, kun begrænset af respekt og krav om redelighed.

Samfundet skal ikke begrænse menneskers ret til at vælge det liv og de holdninger de ønsker, blot dette valg ikke begrænser andres ret til det samme.

Demokrati

betyder, at det er folket der styrer.

Demokrati – folkestyre – har fået en ny betydning: at folket bliver styret. Politikerne siger: Sæt kryds, JA TAK! Men indflydelse efter valget, NEJ TAK!

Vi ser det i partiernes valgkamp, hvor de siger ét men gør noget andet. Vi ser det i deres spindans efter valget. Vi ser det i forhold til EU, hvor EU leverer love til direkte implementering i Danmark uden om folketinget.

Retsforbundet ønsker et samfund, hvor politik gennemføres med fuldstændig gennemsigtighed. Et samfund hvor politikere holder det de lover, og hvis ikke så giver de en holdbar, ærlig forklaring.

Vi ønsker et folketing uden partidiktatur, hvor medlemmerne er selvstændige og stemmer frit efter egen overbevisning. Et folketing hvor alle medlemmer har samme muligheder for at fremsætte lovforslag, gennemarbejdet af embedsmænd.

Vi ønsker at al lovgivning, der gælder i Danmark, skal være behandlet og vedtaget af det danske folketing. Vi accepterer ikke EU's ret til at påtvinge danskere lovgivning, tilpasset den virkelighed, som EU mener der skal gælde.

Frihandel

mellem ligeværdige parter er af central betydning for både økonomi og fredelig sameksistens.

Store aktører på det globale marked - USA, EU, Kina mv – laver ofte samhandelsaftaler med lande med svagere økonomi. Disse aftaler er oftest til fordel for den stærke part. Internationale institutioner indenfor

handel og økonomi er styret af de stærke økonomier. Det sikrer, at disse stærke økonomier får fordele af handelsaftaler, med den svagere part ender i rollen som leverandør af overskud til den stærke part. Dollarens rolle som international valuta giver USA en uforbeholden stor fordel på bekostning af alle andre.

Retsforbundet ønsker et opgør med disse skævvridende mekanismer. Dollaren skal fjernes som den dominerende internationale handelsvaluta. I hver samhandel kan parterne selv afgøre hvilken valuta, der skal bruges. Der kan måske oprettes en fælles valuta på FN-niveau.

De internationale institutioner skal omstruktureres, så ensidig dominans undgås.

Handel skal foregå mellem ligeværdige parter. Kun derved kan idealet om frihandel realiseres. Samhandel skal primært handle om at udveksle produkter, der ikke med fordel kan produceres på hjemmemarkedet. Samhandel skal ikke medføre, at modtagerlandets egenproduktion udkonkurreres.

Det skal også være acceptabelt, at et modtagerland stiller krav til sælgeren af produkter, f.eks. således at et miljøproblem i ét land ikke overføres til et andet land.

Hvis to lande har et ligeværdigt og gensidigt handels-samarbejde er risikoen for konflikt mellem dem nærmest ikke eksisterende.

Danmark skal ikke automatisk følge de handelsaftaler, som EU indgår. Danmark skal indgå sine egne handelsaftaler med fokus på ligeværdighed.

Korte citater fra avisartikler

v/ redaktionen

AVISEN DANMARK har den 27. april 2025 en artikel, hvor Henriette Hornbak interviewer Rune Lyneborg Lund, lektor i sociologi med overskriften "Det bliver fortsat mere og mere populært at bo i storbyen."

Han siger blandt andet:

"...denne udvikling fører til større ulighed blandt danskere. Huslejepriserne i storbyerne bliver dyrere og dyrere, så både nu og i fremtiden vil der i storbyerne blive dannet en akademikerboble....Jeg tror, at der politisk set er et slags sort hul af problemer lige ovenover, som folk bare forsøger at ignorere i håbet om, at det måske går over af sig selv – og det tror jeg ikke, det gør."

Samme avis har d. 18. maj 2025 en artikel af Carl Buhr med overskriften "Så meget er huspriserne steget i din kommune".

Heraf fremgår det, at kvadratmeterprisen på villaer og rækkehuse i København er steget, hvor priserne fra april 2020 til april 2025 er steget med mere end 50 % og er nu gennemsnitlig over 60.000 kr. pr. m². På landsplan er stigningen 23 %. Forfatteren

Betegner dette som "Der er godt nyt til landets boligejere".

Dog modificeres udsagnet for så vidt angår Frederiks-havn Kommune "hvor prisudviklingen er gået den gale vej" med et fald. Dog synes forfatteren at få et anfald af tvivl vedr. de gode nyheder, idet en billedtekst lyder "Det er svinedyrt at købe lejlighed i København".

Anderledes eftertænksom er dog to artikler i JYLLANDS-POSTEN

Den første fra d. 16. juli af udlandsredaktør Michael Bjerre om boligpriserne har overskriften "Uligheden eksploderer i hele Europa og de unge er taberne"

Her står bl.a.

"Den ældre generation forgyldes på bekostning af den yngre. Og det skyldes hverken at den ældre generation er dygtigere, smartere, mere veluddannet eller mere arbejdsom.....internationale eksperter advarer i dag om en tidsindstillet politisk bombe. Oprøret om retten til en bolig ruller allerede i Europa. Fra....en række europæiske storbyer har ikke mindst unge protesteret højtlydt og blæst til kamp for, hvad de anser for en basal menneskeret: et sted at bo.... Herhjemme og flere andre steder i Europa har et flertal af politikerne ikke villet beskutte gevinsten ved salg af egen bolig. Frygten for vælgernes dom spiller ind og afskrækker politikerne."

I artiklen citeres tidl. overvismand Christen Sørensen:

"Det underlige er, at denne udvikling....nærmest betragtes som en naturkatastrofe, som der ikke kan gøres noget ved. I al fald glimrer løsningsforslag ved at være fraværende."

Den anden fra JYLLANDS-POSTEN er fra d. 17. juli og er en kronik af Mikkel Warming, der er formand for et boligselskab i København og den har overskriften: "Hvis København ikke skal falde fra hinanden på grund af ulighed, skal det handles nu."

Han skriver bl.a.

"Det er problematisk, at byer som København bliver mere og mere ulige og lukkede for lav- og mellem-indkomster. Og vi har ikke set det værste endnu.....Det handler om politisk at erkende boligmarkedet som den største ulighedsskaber i dag og tage politisk ansvar for at mindske uligheden. Det betyder, at byen og landets styre skal forholde sig politisk til.... boligmarkedet. Ikke skubbe ansvaret fra sig ved henvisning til markedet....Hvis byen skal være for alle i fremtiden – og ikke eksplodere i ulighed – skal der handles nu."

Mikkel Warmings løsningsforslag er, at der skal bygges flere almene boliger.

Redaktionens bemærkning:

I det mindste tre af de fire artikler har fået øje på problemet. Nå, det er nu heller ikke raketvidenskab.

Rune Lyneborg Lund har ikke rigtigt et løsningsforslag.

Michael Bjerre nævner "beskatning af gevinsten ved salg af bolig, hvilket dog kun vil være en symptom-behandling, idet beskatning ikke fører til prisfald – tværtimod. Beskatning overvælttes til køberen.

Mikkel Warming foreslår byggeri af almene boliger (med offentligt tilskud, til underpris forstås). Det fører kun til årti-lange ventelister og en slags lotteri med vindere ved udtrækning. Og senere ofte til et usikkert forløb med at finde metoder til at overdrage de gunstige lejemål til slægtninge, venner og bekendte gennem diverse smarte manøvrer.

Alene en løbende opkrævning af den fulde grundskyld fører til den fornødne lighed på boligmarkedet. Den kan ikke overvælttes på til lejeren/køberen og fjerner al mulighed for privat tilegnelse af de samfundsskabte fordele, ligesom den vil ligestille alle boligformer – ejerboliger, andelsboliger og almene og private udlejningsboliger.

Herom en artikel i næste nummer af Ret og Frihed.

Aktuelt fra Retsforbundet

Generalforsamling

på Askov Højskole d. 27. april

Her meddeles et forkortet referat.

Der deltog 16 medlemmer.

Bestyrelsens beretning godkendtes: Der har været afholdt 4 bestyrelsesmøder. Hjemmesiden har fået nyt layout.

Regnskab for 2024 og budget for 2025 godkendtes: Ejendommen Lyngbyvej 42 har en andelsværdi på 3.048 t. kr. og den bundne egenkapital udgør ca. 2.449 t. kr., når yderligere frigivne fondsmidler indgår. Driftsoverskuddet 2024 udgør ca. 1. t. kr. Den bundne egenkapital bidrager med ca. 120 t. kr. til driften i 2025. Så der er brug for gaver fra sympatisører til den daglige drift

Kontingent 2025 er uændret 100 kr.

Valg af bestyrelse:

Se "rammen" med kontaktoplysninger.

Et forslag om nedsættelse af agitationsudvalg vedtoges. Bestyrelsesmedlem Uffe Jensen er tovholder. Udvalgets opgave er at agitere for foreningens ideer overfor offentligheden for derved at udvide medlemskredsen.

Folkemøde

Retsforbundet deltog i Folkemødet på Bornholm i juni. Det blev til en lang række samtaler med mange mennesker og uddeling af mange pjecer.

Samtalemøder

Retsforbundet har afholdt tre samtalemøder for interesserede. Et i Vestjylland, et i Sønderjylland og et i København. De tre møder samlede i alt 14 deltagere.

Generel info om Retsforbundet

Retsforbundet er en forening med det formål

"at søge retsstaten gennemført i overensstemmelse med de retsliberale og georgistiske ideer, som fremført af især Henry George, C. Lambek og Severin Christensen og som udtrykkes i slagordene: Fuld Grundskyld – Personlig Frihed – Frihandel – Statsmagts Begrænsning og i forbundets ideprogram" og vi "virker gennem studiekredse, debatmøder, udgivelse af hjemmeside, pjecer og tidsskrifter, agitation, folkeoplysning, påvirkning af partier o. lign. med henblik på at opnå tilstrækkelig tilslutning til at søge politisk indflydelse gennem selvstændig opstilling."

Denne brede formulering betyder, at Retsforbundet peger på **en retning at gå i - for at nå til et retfærdigt og frit samfund for alle.**

Og dermed gives plads til divergerende opfattelser om den helt præcise rutevejledning og om målets helt nøjagtige placering. Derfor hilser vi alle velkomne, hvis opfattelserne ligger "indenfor skiven". Vi har en ramme eller en "trobekendelse", som kan "forkyndes" på flere måder. Men vi ønsker også en debat om, hvad der er den helt rigtige rute og det helt nøjagtige mål. Nødvendigheden heraf stiger, hvis det lykkes os at komme i gang med rejsen. Før det kan ske, skal vi have samlet en noget større gruppe, som overhovedet ønsker at drage afsted på vejen mod politisk indflydelse og opstilling.

Se også vores hjemmeside (Googl "Retsforbundet") Og glem ikke at klikke på "øvrige oplysninger" – her er meget at se.

Eller følg vores Facebookside, som let findes ved at søge "Retsforbundet", når du er på Facebook.

Vi overholder alle persondataregler (GDPR)

Du kan på dette link se vores redegørelse herom: <https://www.dropbox.com/s/hyn40yratqfyop/Opbevaring%20af%20personoplysninger.docx?dl=0>

Sommermøde 2025

For alle og enhver

Bestyrelsen har besluttet at genoplive den gamle tradition for et sommermøde for medlemmer og interesserede. Et møde, som altid har været afholdt i den folkelige højskoletraditions ånd. Det politiske indhold er en kort orientering under frokosten. Sommermødet er åben for alle og enhver.

Sommermødet afholdes i 2025 den 13. september ifølge nedenstående program med ekskursion i Støvring og møde i Trængstrup Frimenigheds forsamlingshus.

Der er et alsidigt program, hvor vi først besøger Permakultur-haven hos Magda Bauduin, Hæsumvej 76, 9530 Støvring.

Her kommer vi til at høre om dyrkning af afgrøder til mennesker og dyr med mindst mulig vedligeholdelse og arbejde.

Dernæst kører vi til Trængstrup Forsamlingshus, Trængstrupvej 100, Suldrup

Efter frokost foredrag om Grundtvig af frimenighedspræst Ole Beck og kaffe, musik og fællessang fra Højskolesangbogen.

Deltagelse: Der vil være afhentning/ankomst på Støvring station og tilbagekomst sammesteds for alle, der ikke er selv-kørende.

Deltagerpris inkl. frokost og eftermiddagskaffe 280 kr. per person

Drikkevarer til frokost på egen regning herudover.

Tilmelding: Vi har et mindste deltagerantal på 12 personer, med mindre end det må vi aflyse.

Bindende tilmelding af hensyn til det praktiske arrangement senest 31. august 2025 på mail: retsforbundet@mail.dk eller tlf. 2926 2307

Betaling kan vente til på mødet, men også gerne forud med angivelse af "sommermøde" via "mobile Pay" 468370

Program:

Mødested: Støvring St.	kl.10. 30
	Også for selv-kørende.
Besøg i Permakultur-haven	kl. 11.00
afg.fra Haven	kl. 12.00
Frokost i forsamlingshuset	kl. 12.30
Foredrag v/ Ole Beck	kl. 14.00
Eftermiddagskaffe	kl. 15.15
Musik og fællessang	
afg. til Støvring St.	kl. 17.00

Til orientering:

Tog fra Aarhus -	ank. Støvring St. kl. 10.19
Tog fra Hjørring -	ank. Støvring St. kl. 10.29
Tog mod Aarhus -	afg. Støvring St. kl. 17.30
Tog mod Hjørring -	afg. Støvring St. kl. 17.25

Generel info om Retsliberalt Fotum

Retsliberalt Forum er en gruppe, som blev oprettet for mange år siden for at drøfte de helt grundlæggende retsliberale principper. En debat, som vi ikke følte blev tilgodeset noget andet sted. Gruppen har en selvsupplerende bestyrelse ikke nogen egentlige medlemmer eller kontingent. I mange år samlede den mange til møder, både medlemmer af Retsforbundet og andre, som mente, at Retsforbundet var drevet for langt væk fra det oprindelige grundlag. Efter reorganiseringen af Retsforbundet, hvor det i vedtægterne slås fast, at der er plads til såvel georgister som retsliberale, er gruppen gået i tæt samarbejde med Retsforbundet og er medudgiver af nærværende blad.

Gruppe driver sin egen hjemmeside www.retsliberal.dk PS. Se på Retsforbundets hjemmeside lidt om forskellen på georgisme og retsliberalisme – det er ikke helt det samme:

<https://retsforbundet.dk/retsliberale-og-georgistiske-ideer/>

Gruppens bestyrelse består af

Per Møller Andersen, Allerød
Joseph Malby, Nuuk.
Dan Christophersen, Løgstør
Thorkil Sohn, Ringkøbing,
kontaktperson mail: thorkil.sohn@mail.dk

OM "RET OG FRIHED"

ISSN 2794-7971 (trykt udg.) ISSN 2794-798X (Online)

Redaktion:

Thorkil Sohn (ansvarshavende efter loven).

Leif G. Andreasen

Tidsskriftet er et **frit forum** for interesserede i georgisme og retsliberalisme i Danmark, hvor der er plads til artikler, debat, kommentarer, kritik, spørgsmål, oplysning og indlæg mv. fra alle læsere.

Navngivne indlæg står derfor for forfatterens egen regning og er ikke nødvendigvis dækkende for hverken Retsforbundet eller Retsliberalt Forums ideer.

Aviser og andre er velkomne til at publicere artiklerne helt eller i uddrag eller som referat/kommentar – mod angivelse af kilden.

Bladet er udkommet siden 1962 og er således 63. årgang. Den nuværende nummerering – vi er kommet til nr. 26 – starter i 2018.

Bladet udsendes gratis til Retsliberalt Forums og Retsforbundets medlemmer og følgere, herunder diverse medier, uddannelsessteder mv.

Og det sker dels i fysisk form pr. post og dels pr. mail, således som vi har registreret det.

NB. Ønsker du at modtage bladet i en anden form end den nuværende, bedes du på retsforbundet@mail.dk meddele dette skift fra mail til post eller omvendt, fra post til mail.

Input til næste nummer af RET OG FRIHED, som forventes udsendt som nytårshilsen ved næste årsskifte, bedes sendt **senest 5. dec. 2025** til Thorkil Sohn, Bildtsvej 26, 6950 Ringkøbing, tlf. 9749 5407, mail: retsforbundet@mail.dk

Du kan på retsforbundet@mail.dk også tilmelde dig som gratis modtager af tidsskriftet. Og samme steds kan du også **afmelde dig**. Selv om politiske partier er undtaget fra markedsføringsloven, sletter vi **pr. kulance enhver**, der ønsker det.

Det bedste sted at læse alle foregående udgivelser er:

<https://retsliberal.dk/arkiv/nyhedsbreve> eller

<https://retsforbundet.dk/oevrige-oplysninger/>

Med venlig hilsen
Udgiverne.

Kontakt

Retsforbundet kontaktes pr. mail:

retsforbundet@mail.dk og pr. post:

Retsforbundet v/ sekretær Thorkil Sohn,

Bildtsvej 26

6950 Ringkøbing,

tlf. 2926-2307.

Bestyrelsens medlemmer kan kontaktes pr. mail

Forretningsudvalget:

Formand:

Arkitekt Jørgen Ganshorn

mail: ganshorn@hotmail.dk

Næstformand:

Fhv. direktør Sigurd Kristensen

mail: snaresvej@gmail.com

Kasserer og sekretær:

Fhv. efterskoleforstander Thorkil Sohn

mail: thorkil.sohn@mail.dk

Leder af ungdomsafdeling:

Tømmerhandler Erik Ravn

mail: erikravnfrance@gmail.com

tlf. 21 51 54 32

Øvrige medlemmer:

Historiker Poul Gerhardt Kristiansen

mail: poulgerhardck@gmail.com

Entreprenør Vagn Christensen

mail: vagn@rava.dk

Typograf Leif G. Andreasen

mail: leifgeorgandreasen@gmail.com

Systemoperatør Uffe Jensen

mail: uffe.jensen@fiberpost.dk

